

Intochtslied:

Psalm 139 : 2 & 4 (LvK)

Votum en groet (Sela)

Psalm 8 icm Gez 145

Tien Woorden

Psalm 15 (Heek-Barkema)

Wie zal te gast zijn in uw tent?
HEER, wie mag op uw berg gaan wonen?
Hij die de juiste weg herkent,
die uw volmaakte wil erkent,
die graag zijn eerlijkheid wil tonen.

Hij die niet roddelt en niet kletst,
zijn naasten niet wil afserveren,
zijn vrienden niet bedreigt of kwetst,
maar graag de goede kanten schetst
van mensen die de HEER vereren.

Hij die de volle waarheid zegt
(al kan hem dat problemen geven!),
wie van hem leent geen schuld oplegt,
onschuldigen beschermt met recht –
hij valt niet om, nooit van zijn leven.

Gebed

Romeinen 3 : 21-31

Psalm 71 : 9, 11, 14

Jakobus 2 : 1-13

Gebed om vrijheid, Sela

[Ps 85 : 3-4]

Jakobus 2 : 1-9 Discrimineer niet, om Jezus wil!

Toon mijn liefde, Opw 705

Gebed

Collecte

Voorafgaand aan de zegen (Ps 133 – Heek-Barkema)

Kom, kijk eens naar dit heerlijke gegeven,
naar Gods gezin dat eensgezind wil leven,
als eenheid die veel goeds belooft!
't Is als de olie op Aärons hoofd,
die neerdruipt op zijn baard en bovenkleed,
waarin hij dienst als priester deed.

Ook is het als de dauw hoog op de Hermon,

Preek over Jakobus 2 : 1-9, Waddinxveen, 27 september 2015

die neerdaalt op de hellingen van Sion.
Daar valt de zachte regen neer:
het is de zachte zegen van de HEER.
Daar zorgt hij zelf voor rust en veiligheid:
het goede leven voor altijd.

Zegen

Als amen, Groot is Hij, Opw 574 [NLB 425]

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Discriminatie.. (afb.)

Jakobus had zo mee kunnen doen met een van de vele campagnes tegen discriminatie. Het script ligt er als het ware al. Je kunt er zo een You-tube filmpje van maken.

Een grote limousine (afb.) komt aanrijden op de parkeerplaats. Hij kan er maar net langs. Hoog bezoek. Een piekfijn gekleed stel stapt uit. Zo te zien mensen van hoge afkomst. Ze worden hoffelijk begroet. De chauffeur praat even met het welkomstcomité. Ze willen de dienst bijwonen. En ze worden naar een zitplaats gebracht. Het geeft bekijks: wie zouden dat zijn? Wat komen ze doen? Mensen kijken telkens opzij of achterom.

Even later komt er op het plein een winkelwagentje voorbij. Erachter loopt een sloeber (afb) zijn bezit is in de kar opgestapeld. Hij verspreidt een onaangename geur. Weer zo'n loser. Hij zal toch geen luizen hebben? Hij parkeert zijn karretje en maakt aanstalten om binnen te komen. Hij wil de dienst bijwonen. Wie wil de dienst uitzitten met zo iemand naast zich? Laat hij maar achter in de hal blijven of vraag even door of dit wel zuiver is. Koster houdt de jassen goed in de gaten..

In deze beelden gaat het om buitenstaanders. Maar het kan Jakobus ook om insiders gaan. Zowel de rijke als de arme behoorden dan tot de gemeente, maar ze werden totaal verschillend behandeld. Tot ver in de 19^e eeuw hadden de rijken en de armen in de kerk een verschillende plaats... De christelijke kerk heeft zich in het verleden helaas ernstig schuldig gemaakt aan onderdrukking van rassen, klassen en armen!

Wij worden nog steeds voor een belangrijk deel beoordeeld op ons uiterlijk, ons image, en onze status. Beoordeeld en zelfs veroordeeld om de buitenkant. En wij doen er allemaal op zijn tijd aan mee. Jakobus is er heel scherp op: als je op uiterlijk afgaat bega je een zonde (2:9). *Beoordeling op uiterlijk en buitenkant, positie en status, past niet bij geloof in Jezus.*

Discrimineer niet, om Jezus wil!

Zonder aanzien van de persoon

Hoeveel christenen zijn niet arm begonnen.. In het oude Midden oosten, in Korinthe, tot de laatste eeuw Latijns-Amerika, Afrika, Zuid-Oost Azië.. De meeste mensen die christen werden, waren oorspronkelijk mensen van lagere sociale klasse. Telkens weer is dat gebleken. Extra aantrekkelijk voor wie onaanzienlijk is, geen status heeft noch bezit. Het goede nieuws: 'God geeft om jou en heeft alle aandacht voor jou'; dat geeft kracht in het bestaan van de arme. Een drijvende en een dragende kracht. Het is vaak zo: het evangelie vindt meer gehoor bij armen dan bij hen die denken dat ze alles (op orde en onder controle) hebben.

Jezus zelf heeft de profeet Jesaja aangehaald en op zichzelf betrokken: de Geest is op Mij, om aan armen het goede nieuws te brengen (Jes 61 en Luk 4).

Jakobus zijn broer bevestigt het: *'heeft God niet juist hen die naar wereldse maatstaven arm zijn, uitgekozen om rijk te zijn door het geloof en deel te krijgen aan het koninkrijk dat Hij heeft beloofd aan wie hem liefhebben'* (2:5)

Paulus zegt het ook nog eens met zoveel woorden:

Denk eens aan uw roeping, broeders en zusters. Onder u waren er niet veel die naar menselijke maatstaf wijs waren, niet veel die machtig waren, niet veel die van voorname afkomst waren (1 Kor 1:12).

In Latijns-America hebben in de jaren 70 en 80 veel geestelijken hun geloof afgezworen, uit compassie met het lijden van de armen. Moet je nu eens kijken, wat een explosieve groei van christenen in juist die werelddelen! God richt zich blijkbaar op de hulpbehoevende. Hij kent geen vooringenomenheid. Hij heeft een gruwelijke hekel aan voortrekkerij. Hij gruwet van partijdigheid.

Niet zonder onderscheid

Nu lijkt het er zo langzamerhand op dat God armen voortrekt... Je zou armoede kunnen gaan verheerlijken. En als rijke kansloos worden voor het evangelie. Alsof de rijke bij voorbaat besmet is. Toch is dat niet het geval. Denk maar aan Abraham, Job, Zacheus, Jozef van Arimetea, zij waren stuk voor stuk rijk, en toch zijn zij allemaal gevonden door God. De rijke –en dat zijn de meesten van ons op wereldniveau - is niet meteen al veroordeeld omdat hij rijk is. Want een arme kan in zijn hart ook een materialist zijn en hoogmoedig tot en met.

Jakobus laat in zijn eerste hoofdstuk al zien dat Gods aandacht zowel naar de rijke als naar de arme uitgaat. *Laat de onaanzienlijke gelovige (arme) trots zijn op zijn hoge waarde. En de rijke op zijn nederige staat, want hij zal vergaan als een bloem in het veld.* (1:9)

Onderscheid in positie is er best tussen de rijke en de arme. Maar beiden worden door God aangesproken en aangegrepen. Als je arm bent en je hele leven hebt gehoord dat je een loser bent en je ook zo bent gaan voelen, en vervolgens christen wordt, besef je welke hoge positie je in Christus hebt ontvangen. De hoogste macht van heel het universum, de Rijkste persoon van iedereen, Hij houdt van jou! Je bent waardevol in zijn ogen, hoe minderwaardig je jezelf ook voelt. Die hoge waarde, daar mag je trots op zijn.

Maar Jakobus spreekt ook de rijke aan. Iedereen met wie het goed gaat en die geen materiële zorgen heeft of genoeg bezit. Besef dat je een bloem in het veld bent, even vergankelijk als ieder mens, ook al je rijkdom moet je een keer achterlaten. Je laat dan misschien een erfenis achter, maar wat is jouw eigen erfenis voor de toekomst? Bovendien, als je christen bent of wordt, besef je dat jezelf ook tekort schiet en dus in feite een lage positie hebt. Misschien geen

verslaafde, maar net zo op jezelf gericht als ieder ander; eigendunk, egocentrisch, of arro. Als je een relatie met Jezus hebt, kom je in de bijstand. Je hebt gefaald, maar Hij omarmt je. Je bent diep afhankelijk van zijn goedheid en gunsten.

Zowel de rijke als de arme leeft ieder in zijn onderscheiden positie van Gods gunsten. Onderscheid maken tussen een rijke en een arme, dat is geen probleem. Maar discrimineren, dat is een heel ander verhaal. Armen niet voortrekken ten koste van de rijke, en rijken niet voortrekken ten koste van de arme. God had het al in Leviticus 19 zo gezegd in een mooie balans: *trek onaanzienlijken niet voor en zie machthebbers niet naar de ogen*. Onderscheid tussen onaanzienlijke en machthebbers wordt niet weggevaagd. Maar je mag je er niet door laten leiden in je voorkeuren. Rangen en standen tellen wel, maar geven nooit de doorslag. God wil je bevrijden van vooroordelen en uiterlijk vertoon. Maar hoe krijg je dat voor elkaar?

Op grond van Jezus heerlijkheid

Dat heeft geen mens van zichzelf. *Alles begint met het geloof in onze glorierijke Heer, Jezus Christus* (2:1). Weet goed wie het zegt, nota bene zijn eigen broer. Jakobus heeft pas oog gekregen voor die heerlijkheid, na Jezus' opstanding. Sinds die tijd is hij met andere ogen naar zijn broer gaan kijken. De Zoon van God die zijn heerlijke positie heeft opgegeven. Als je dat ziet, dan laat je het wel om mensen op hun uiterlijk te beoordelen. Dat gaat eenvoudigweg niet samen.

Stel je toch eens voor –Jakobus weet er alles van- dat je Jezus alleen op zijn uiterlijk had beoordeeld toen Hij op aarde was. Hij zag er niet uit en was helemaal niet aantrekkelijk. En al helemaal niet toen Hij aan het kruis hing als een verschoppeling en wegwerpmens. Maar als je gaat inzien dat de Zoon van God zijn heerlijke positie bij God heeft achtergelaten, van zijn hoogste troon is gestapt om dit te ondergaan... Van het allermooiste en allerrijkste afstand heeft gedaan: dichtbij God zijn. Sterker als de zon in zijn kracht. Zo verblindend.... mooi was Hij bij zijn Vader! En dan het donker op te zoeken en met mensen om te gaan die al het heerlijke van God verduisteren, verdonkeremanen, en je zelfs grondig afwijzen en de grond inboren. Wie is zo sterk gediscrimineerd als Jezus..!

Jezus' uitstraling is zo imponerend, zo alles overtreffend. Terwijl Jezus aan her kruis zijn schoonheid letterlijk verloor, is Hij toch heel aantrekkelijk geworden! *Schoonheid van het niet geven om uiterlijke schoonheid, maar schoonheid die zichzelf aan anderen geeft*. Zo werd zelfs het Kruis hoe aanstootgevend ook, aantrekkelijk. Hij stierf uit liefde. Als je zijn heerlijkheid goed op je hebt laten inwerken, komt je niet meer zo snel onder de indruk van glitter en glamour. Wie de heerlijkheid van Christus heeft gezien, in al zijn goedheid en barmhartigheid. Zo subliem! Die kan zich maar moeilijk laten imponeren door grootheden en beroemdheden. Bij Gods Zoon valt alle roem van mensen in het niet. Niemand heeft zo lief als Hij. Mensen naar de ogen kijken is in feite een gebrek aan geloof in Hem.

Wars van vooroordeel

Een levende relatie met Christus verdraagt dus geen discriminatie. Het beoordelen op uiterlijk en status leidt namelijk tot een oordeel. Je beoordeelt op grond van wat je ziet. Wat je voor ogen hebt is beslissend. En vaak is dat maar heel oppervlakkig bekeken. Want je kijkt niet verder dan je neus lang is. Je gaat af op je eerste indruk en hebt je oordeel ook snel klaar. Dat brengt je tot een *vooordeel*. Daardoor kom je vast te zitten aan jouw eerste indruk en beoordeling van de ander. Zo ontmoet je de ander niet echt. Alleen zijn of haar buitenkant. En sommigen houden dat ook maar liever zo. Zij willen zich niet in de ander verdiepen. Dat is pas onbarmhartig.

Het is de kunst je vooroordelen op zij te zetten en proberen verder te kijken. In feite is daar geduld voor nodig. Je neemt de rust en de tijd om je in de ander te verdiepen en schort voorlopig je oordeel op. *Wij hebben tijd nodig om het hart van de ander te zoeken en door te dringen tot die ander.* Dat is wat je noemt barmhartig.

Zo beoordeelt God. Hij gaat niet af op het uiterlijk alleen. Want Hij let niet op wat voor ogen is, maar ziet het hart aan. En telkens merk je bij God dat Hij mensen benadert, die anderen over het hoofd zien, die anderen niet zien staan, waar anderen aan voorbij kijken. Hij let niet op het uiterlijk van arm of rijk, welke positie ook in de maatschappij. *Hij kijkt niet oppervlakkig, Hij kijkt dieper: in het hart.*

Vanuit het hart van de wet

Gij zult een ander niet op zijn of haar uiterlijk beoordelen... Dat gebod ken ik niet uit de Tien Geboden. Toch noemt Jakobus het beoordelen op het uiterlijk, zonde en schending van de wet. Hoe kan dat? Omdat Jakobus het over de binnenkant van de wet heeft. *En dat hart is: heb je naaste lief als jezelf.* Zonder dit hart zijn de geboden niet meer dan uiterlijke regels. Jezus heeft in de omgang met de regelgeving van God, niet anders gedaan dan het *hart* van de geboden open te leggen. Dan ga je ook zien dat de wet niet afgedaan heeft, maar door Christus in ere wordt gehouden. Hij brengt je naar het hart van de wet. Daarvoor is geen hardere prestatie nodig, maar een dieper geloof.

Als de Heer wordt aangeklaagd als sabbatsschender, omdat Hij iemand op sabbat geneest, reageert Hij als volgt: *ga in je oordeel niet op de schijn af, maar laat je oordeel rechtvaardig zijn* (Joh. 7:24). Oppervlakkig bekeken hadden de F&S gelijk, het was een overtreden van Gods regelgeving. Maar ze verdiepten zich niet in de kern en gingen aan het hart voorbij. Sterker nog, ze hadden het *hart* eruit gehaald. Want ze hadden geen oog voor de genezing van die ene mens. Jezus deed het uit liefde voor de naaste en vervulde daarmee de wet. Om met Augustinus te spreken: als je één gebod van de Tien, echt goed onderhoudt, onderhoudt je ze allemaal.

In een wereld die stijf stond van veroordelingen en hardvochtige vonnissen, legde Jezus het hart van de geboden bloot. Barmhartigheid wil ik -zo haalde Hij Hosea aan- en geen offers (als prestaties van mensen). Hij leerde in feite dat wij niet boven de ander, of onder de ander, maar *naast* de ander gaan staan. Heb je *naaste* lief als jezelf. In aansluiting daarop stelt Jakobus: zorg dat spreken en handelen, samengaan. Zodat ze de toets van Gods Koninklijke wet kunnen doorstaan.

Discriminatiegevoelig

Dat las ik over een zwarte journalist... hij is uiterst discriminatiegevoelig, hij voelt meteen aan wanneer mensen zich laten leiden door vooroordelen of handelen uit verkeerd onderscheid. Bij Jezus viel het zelfs bij zijn vijanden op dat Hij mensen niet naar de ogen zag. Hij was nooit onder de indruk van de status van een mens. Rijk of arm, gevierd of afgeschreven, succesvol of aan lager wal, bij de upper ten of in het slop geraakt. Hij lette steeds op iemands hartsgesteldheid.

Wie zich door Christus laat beïnvloeden, die wil niet langer op het uiterlijk van anderen afgaan. Die krijgt dóór dat anderen belangrijk *doen*, in plaats van belangrijk zijn. Je leert door de schijn heen kijken. Wat arm als je zo de schijn moet ophouden en het daarvan moet hebben..! Mensen die zichzelf belangrijk vinden zijn vaak door gebrek aan gewicht omhoog gestegen. Look at me, look at me. Modeshows schreeuwen dat uit.. en die niet alleen. Veel modellen en acteurs die heel dun en knap zijn, vinden zichzelf te mager en lelijk. Wat is die idiote obsessie voor de perfecte oppervlakte doorgeslagen.

In relatie met Christus leer je een andere taal te spreken. Wil je die taal leren? Niet meer de taal van commercie: ze verdienen het, ze verdienen niet beter, je verdient meer, je kunt meer verdienen... Maar familietaal: *uitgekozen om rijk te zijn door het geloof en erfgenaam van het koninkrijk dat hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben* (1:5). Je krijgt omdat een Ander heeft gewerkt, en niet wat je zelf hebt gepresteerd. Niet om wat je doet, maar wie je bent, erfgenaam duidt op een familierelatie. Samen met Jezus de positie ontvangen van kind van de Vader.

Dat is waardenvol! De ander in zijn of haar waarde laten, het is de hoge prijs van het leven van Jezus. De ander is evenveel de moeite waard als ik. Als Hij Zichzelf gaf aan jou en voor jou, dringt Hij er ook op aan om jezelf aan die ander te geven. Dan ga je discriminatie steeds meer haten. En zul je telkens opnieuw merken dat barmhartigheid het wint van het (voor)oordeel.